

Törvénytörő a TV2 2011. szeptember 13-án sugárzott Mokka c. műsorszám

A Médiatanács 415/2012. (II.29.) számú határozatának kivonata

A tényállás

A Médiatanács általános hatósági ellenőrzést folytatott le az MTM-SBS Televízió Zrt. TV2 csatornáján 2011. szeptember 13-án 06.55.15 és 08.53.34 között sugárzott Mokka című műsorszámával kapcsolatban.

A műsorszámban - melyet a Médiaszolgáltató a III., a 12 éven aluliak számára nem ajánlott korhatári kategóriába sorolt, több olyan összeállítás szerepelt, melyek deviáns magatartásokat, szélsőséges konfliktusmegoldást, agresszív cselekményeket és ezek verbális részletezését mutatták be. A Mokka című műsor a vizsgált napon többek között Damu Roland elsőfokú, hat év börtönbüntetésről szóló ítéletével, a kerekegyházi „darabolós” gyilkossággal és a magát benzinnel felgyújtó 10 éves fiú esetével foglalkozott.

A műsorszámot megelőzően a képernyőn megjelenő tájékoztatás szerint a műsorszám termékmegjelenítést tartalmazott, azonban az e tényre vonatkozó tájékoztatás nem felelt meg az Mttv. 31. § (2) bekezdésében rögzített kötelezettségnek, mivel a termékmegjelenítést tartalmazó műsorrész/műsorszám végén a Médiaszolgáltató elmulasztotta a nézők termékmegjelenítés tényéről szóló tájékoztatását.

A Médiatanács határozata

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a vizsgált műsorszámában megsértette az Mttv. 9. § (5) bekezdését és 10. § (1) bekezdés c) pontját. A jogsértések miatt a Médiatanács az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) alpontja alapján 2.500 000 Ft bírságot szab ki a Médiaszolgáltatóval szemben. A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató megsértette a termékmegjelenítés tényéről szóló tájékoztatási kötelezettséget előíró Mttv. 31. § (2) bekezdését és a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételét tiltó Smtv. 20. § (3) bekezdését. Ez utóbbi jogsértések miatt a Médiatanács az Mttv. 186. § (1) bekezdése alapján felhívta a Médiaszolgáltatót, hogy a közlést követően tartózkodjék a jövőbeni jogsértésektől.

A határozat indokolása

1. A Médiatanács határozatában hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.250/2006/6. számú ítéletére, melyben a műsorszámok korhatár-besorolásával kapcsolatban rögzítette, hogy *„kiskorú néző tehát lehet óvodás, illetve iskolás gyerek is, ugyanaz a műsor más hatást vált ki egy 6 éves, és mást egy 12, vagy 16 éves nézőben, ezért kiemelten fontos, a műsorszámok megfelelő minősítése, közzététele korhatár szerint”.*

A határozat utalt a Fővárosi Bíróság 3.K.33902/2005/7. számú ítéletére is, mely megerősítette, hogy a kiskorúak egészséges erkölcsi, szellemi, pszichikai fejlődése olyan alkotmányos érték, amellyel szemben minden más alkotmányos szabadságjognak engednie kell.

A Médiatanács idézett a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéséből, melyben megállapította, hogy *„a kiskorú különös védettségét az indokolja, hogy nem lehet kiindulni a befogadó reális értékítéletéből, abból, hogy a látottakat megfelelő módon, megfelelő értékrend alapján elemzi és értékeli, hiszen a kiemelt védettséget éppen az indokolja, hogy a kiskorúak a végleges*

értékrend kialakításának folyamatában vannak. Ez adja személyiségfejlődésük sérülékenységét, egyúttal ez indokolja fokozott védelmüket is.”

A műsorszám tartalmi vizsgálata alapján a Médiatanács megállapította, hogy több szegmense tartalmazott erőszakra való utalást: a sérelmezett összeállítások tragédiákat, agresszív cselekményeket (életveszélyes sérüléssel járó baleset vagy öngyilkossági kísérlet, emberölés, fizikai bántalmazás és nemi erőszak egy párkapcsolatban) dolgoztak fel, amelyek ugyan vizuálisan nem, ám fikcióként megjelentek és verbálisan részletesen bemutatásra kerültek.

A műsorszámokban megjelenő deviáns magatartásformák, szélsőséges konfliktusmegoldások, agresszív cselekmények halmozott, hatásvadász, és információk hiányában több esetben feltételezésekkel tűzdelt bemutatása, verbális részletezése a műsorszám egyvel magasabb, az Mttv. 9. § (5) bekezdésében rögzített IV. korhatári kategóriába sorolását indokolta volna. Az egyes szegmensek részletes elemzése alapján kijelenthető, hogy az esetek alapvetően nem baleset- vagy bűnmegelőzési, illetve tájékoztatási céllal kerültek adásba, hanem a Médiaszolgáltató bulvárhírként kezelte azokat, és így is dolgozta fel, az egyes műsorszegmensekben nem a tényszerű tájékoztatást, hanem az érzelmi bevonódást elősegítő elemek kerültek a tudósítások középpontjába.

Mindezek alapján a Médiatanács megállapította, hogy mind a témaválasztás, mind a feldolgozás alkalmas volt a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására. Mindezek okán a Médiaszolgáltató azáltal, hogy a műsorszámot nem tartalmának megfelelő korhatári kategóriába sorolta és nem annak megfelelő időpontban sugározta, megsértette az Mttv. 9. § (5) bekezdésében és a 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt előírásokat.

Az Mttv. 9.§ (5) bekezdése értelmében: „Azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy erőszakra, illetve szexualitásra utal, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, a IV. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott”.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pont alapján „a IV. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva, 21 óra és 05 óra között tehető közzé”.

2. A Médiatanács megállapította, hogy a 2011. szeptember 13-án sugárzott „Mokka” című műsorszámokban az egyik reklámszünetet követően, 08 óra 33 perckor a Médiaszolgáltató arról tájékoztatta a nézőket, hogy a műsorszám termékmegjelenítést tartalmaz, majd 08 óra 35 perckor bemutatta az sms-szavazáson megnyerhető nyereményeket, ezt követően azonban a termékmegjelenítésre vonatkozó tájékoztatás nem jelent meg egyszer sem a műsorszám folyamán, ezért sérült az Mttv. 31. § (2) bekezdése.

Az Mttv. 31. § (2) bekezdése kimondja, hogy „a nézőket egyértelműen tájékoztatni kell a termékmegjelenítés tényéről. A termékmegjelenítést tartalmazó műsorszám elején és végén, valamint a műsorszámot megszakító reklámokat követően a műsorszám folytatásakor a termékmegjelenítésre - optikai vagy akusztikus módon - fel kell hívni a figyelmet.”

3. A vizsgált „Mokka” című műsorszámokban a 08.45.43 és 08.52.45 között sugárzott műsorrészben a Médiaszolgáltató az „Elhurcolva” című amerikai filmről készített összeállítást tette közzé. Ebben a műsorrészben a Médiaszolgáltató levetítette a hazai bemutatás előtt álló filmalkotás hivatalos trailerét (reklámját) – 2 perc 15 másodpercben –, majd az ezt követő rövid beszélgetés alatt részletekben megismételte azt. Összhatását tekintve a szegmens kizárólag a filmalkotás megtekintésére ösztönzött, e célhoz illeszkedett az a tény, hogy a célközönséghez tartozó, a műsorban résztvevő beszélgetőtársak utaltak arra, illetve a műsorrész végén az egyik műsorvezető is kijelentette, hogy biztosan megnézi a filmet, ami

egyfajta közvetett felhívásként értelmezhető. A Médiatanács megállapította, hogy a műsorszám ezen műsorrésze kereskedelmi célokat szolgált, közvetlenül népszerűsítette a filmet, így a műsor rész kimerítette a burkolt kereskedelmi közlemény fogalmának második fordulátát, és ezáltal sérült az Smtv. 20. § (3) bekezdése.

A burkolt kereskedelmi közlemény fogalmát az Mttv. 203. § 4. pontja így határozza meg: „*Olyan kereskedelmi közlemény, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre.*”

Az Smtv. 20. § (3) bekezdése értelmében „*a burkolt kereskedelmi közlemény médiatartalomban történő közzététele tilos.*”

A Médiatanács a kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseinek megsértése miatt az Mttv. 187. § (3) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények közül a bírság alkalmazása mellett döntött, mivel a vonatkozó jogsértések vonatkozásában e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől. A Médiatanács úgy ítélte meg, hogy az egyedi ügyekben, az ügy sajátosságai mentén végrehajtott mérlegelés alapján megállapított, a jogsértésekkel arányos bírság kellő visszatartó erővel rendelkezik a további jogsértések tekintetében. A Médiatanács a bírság összegének meghatározásakor figyelembe vette azt a tényt is, hogy a jogsértések vonatkozásában az ismételtség megállapítható, hiszen a Médiatanács ugyanazon törvényhely megsértése miatt jogerős határozatban már két alkalommal bírság szankciót alkalmazott a Médiaszolgáltatóval szemben.

Az Mttv. **31. § (2) bekezdés megsértését a Médiatanács** csekély súlyú jogsértésnek tekintette, figyelemmel arra a tényre, hogy a termék megjelenítésről szóló tájékoztatást egy műsorszámába ékelt kereskedelmi közlemény közzétételét követően, a műsorszám folytatásakor, egy alkalommal mulasztotta el közzétenni a Médiaszolgáltató.

A Médiatanács korábban egy alkalommal állapította meg, hogy a Médiaszolgáltató megsértette az Smtv. 20. § (3) bekezdésében foglaltakat, amely miatt az Mttv. 186. § (1) bekezdés szerinti jogkövetkezményt alkalmazta. Ezen határozat azonban nem jogerős, továbbá a jelen ügy tárgyát képező műsorszám sugárzását követően született meg, illetve a határozat alapját a Médiaszolgáltató jelen jogsértése utáni időpontban elkövetett törvénysértése képezte, ezért jelen esetben nem volt figyelembe vehető. Mindezekre tekintettel a Médiatanács az Smtv. 20. § (3) bekezdésének megsértése miatt szintén az Mttv. 186. § (1) bekezdésében rögzített figyelmeztetés, illetve a jövőbeli jogsértésektől való tartózkodásra történő felhívás alkalmazása mellett döntött.